

Kmetski prijatelj.

Der Bauernfreund.

Izhaja vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu, in košta s poštnino vred za celo leto 1 gld. 50 krajcarjev, za pol leta 80 krajcarjev.

Denar za naročilo kmetskega prijatelja prosimo pošiljati v gosposke ulice številka (Herrengasse Nr. 6.)

Rokopisi se nazaj ne pošiljajo, nefrankov...a pisma se ne sprejemajo.

Za ostanila se plača za navadno versto 8 kr.

Dajte Bogu, kar je Božjega in cesarju, kar je cesarjevega.

Ni davno, kar smo svarili svoje prijatelje v nekem članku pred volkovi v ovčji koži, kateri so iz sebičnosti zvolili si kmeta, da jim nevedoč pomaga doseči njihove vmazane namene; opirajo se pri tem na svojo veljavo, katero imajo samo tam še, kjer jih ne poznajo tako, kakor pri nas. Ti ljudje, kateri so se overgli kmetom za voditelje in se silijo povsod naprej, — imenujejo se toraj pervaki, — imajo vedno nar sladkejšje besede pri rokah, priljubljujejo se vam na vse mogoče načine, obetajo vam hribe in doline, če vas potrebujejo. Takrat ste verli kmetje, brihtni kmetje, umni kmetje, junaki narodovi i. t. d. Za vašim herbtom pa se obnašajo ti hinavci vse drugače. Majhen izgled naj vam resnico tega dokaže. Naš presvitli cesar dal je 23. maja 1873 Avstrijskim narodom pravico, da sodijo najhujše zločine (hudodelnike) sami. Za spodnjo Štajersko je sodnija v Celji, kamor pridejo šestkrat na leto porotniki iz ljudstva izbrani, da storijo svoje dolžnost in sodijo po svoji vesti. Tu sodijo vojak zraven mestjana, mestjan zraven kmeta brez razločka stanu, da sodijo po prisegi po svoji nar boljši vednosti in natanjko po svoji vesti. Vse politične prelombe, vsa hudodelstva, rop, umor, vboj, goljufija, tatvina i. t. d. in vse prelombe storjene po časnikih imajo soditi ti porotniki, in ni bilo do sedaj še nikoli slišati, da bi bili sodili porotniki oziroma na svojo stranko. Naši spodnjo Štajerski porotniki opravili so, bodi si Nemci ali Slovenci zaupanje cesarjevo, ko jim je dal oblast soditi čez svojega bližnjega, vedno prav odvidno, pokazali so, da so vredni biti sodniki, kakor jim je dovolil naš presvitli cesar. Kar do sedaj

Gebet Gott was Gottes, — und dem Kaiser, was des Kaisers ist!

Wir haben unsere Freunde unlängst in einem Artikel vor jenen Wölfen in Schafspelzen gewarnt, welche aus Eigennuz, gestützt auf ihr zweifelhaftes Ansehen, welches wohl nur dort Geltung hat, wo sie noch nicht gekannt sind, als bei uns, die Bauern als Werkzeuge dazu ansetzen haben, um mit der Hilfe dieser Bauern ihre lauberen Absichten zu erreichen. Diese Leute, die sich dem Bauernvolke zu Führern aufgeworben haben und aufdrängen lassen, und deswegen Verdacht heißen, gebrauchen die süßesten Worte, die schönsten Versprechungen und Schmeicheleien, wenn sie — Euch dringend nöthig haben; da seid ihr brave Bauern, aufgeklärte Bauern, geschickte Bauern, Helden der Nation u. s. w. Hinter Eueren Rücken aber — da benimmt sich diese faulche Menschenorte ganz anders. Ein kleines Beispiel möge dies beweisen. Unser Kaiser hat unterm 23. Mai 1873 den Böhmern Oesterreichs das Recht eingeräumt über die schwersten Verbrecher selbst zu richten. Für Untersteiermark ist es der Gerichtshof für Gali, wo sechsmal des Jahres die aus dem Volke ausgelosten Geschworenen zusammenkommen um ihr Richteramt auszuüben. Adelige, Soldaten, Bürger und Bauern sitzen da nebeneinander ohne Unterschied des Ranges und Standes, um unter ihrem Eide nach bestem Wissen und Gewissen zu urtheilen. Alle politischen Verbrecher, Raub, Mord, Betrug, Diebstahl u. s. w. sowie alle durch die Zeitungen begangenen Vergehen und Verbrechen kommen vor die Geschworenen, und es ist bisher noch niemals der Fall vorgekommen, daß ein Urtheil auf die Parteilichkeit der Geschworenen hätte schließen lassen können. Die untersteirischen Geschworenen, ob Deutsche oder Slovonen, haben bewiesen, daß sie das Vertrauen im höchsten Maße verdienen, welches unser gütige Kaiser in den Gerechtigkeits Sinn seiner Völker gelegt hat, als er ihnen das Recht ertheilte, über ihre Mitbürger zu Gericht zu sitzen.

Was keinem ehrbaren Menschen in dem Sinn gekommen ist, das wagen die Verdachten zu behaupten, daß nämlich unsere Geschworenen nicht wie eheliche

poštenemu človeku ni prišlo na misel, to jeli so trobiti po svetu pervaki; da namreč naši porotniki ne sodijo po svoji vednosti in svoji vesti temveč, da sodijo pristransko. Ti ljudje se po slovenskih časnikih vam prilizujejo, po nemških pa vaš običaj skrunijo, in hočejo, da bi se vzela spodnjim Štajercem oblast, soditi čez njihovo sodeželane. Zares mora vsacega jeza popasti, kateri vidi in razumi, kako hinavsko ravna jo ti ljudje na dve strani. Ali morda ni sramota spodnjem Štajercem, če bilo bi res, kar nam očitajo, da nismo pošteni, ter si hočejo pridobiti na ta način sodnijo zase na Kranjsko. Nam se smilijo tisti ljudje, kateri so pervakom dajo voditi, kakor bi bili slepi, da jim lušine še niso odpadle iz oči. Spoštujemo in častimo Kranjsko ljudstvo, pa naši prijatelji na Kranjskem naj sodijo sami. Kaj bi oni rekli, če bi začelo nekoliko priklatežev trobiti po svetu, da niso dovolj pošteni za porotnike, ter naj bi sodili Štajerci čez Kranjce? Prebivalci lepe spodnje Štajerske niso samo na svojo domačo deželo ponosni, kakor Kranjci in Korošci na njihovo, tudi njihova čast in poštenje jim je ljuba, in gotovo govorimo vsacemu naših kmetov iz sereca, če zavernemo hinavsko ravnanje pervakov. Kakor pa pervaki hočejo podkopati pošteno ime porotnikom spodnjo Štajerskim, tako pa sčujejo posebno v njihovih v nemškem jeziku tiskanih časnikih proti naši c. k. gosposki, in proti tistim c. k. uradnikom, kateri zaničujejo ravnanje teh ljudi, akoravno bi jim moglo prineseti vsaj za prvi čas koristi. V nemško in slovensko pisanih prvaških časnikih beremo vsaki dan opravljanje in natočevanje uradnikov, okrajne, šolske in občinske gosposke; in ti pervaki, ki vedno trobitjo, kako zvesti so cesarju, kako dobri deržavljeni da so, ravno ti hočejo namestnikom našega cesarja, njegovim uradnikom kratiti čest in poštenje; in ravno te namestnike cesarjeve mora vsak pošten deržavljan čislati. Kam pa bo prišla deržava Avstrijska, če se bo vzelo ljudstvu čestitanje gosposke, strah pred vlado, in zaupanje na uradnike? Če je vlada po naši volji ali ne, dal nam jo je naš cesar, toraj moramo jo častitati in ubogati jo. Pervaki pa še vedo, zakaj se prilizujejo, ali šuntajo, ali obrekujejo. Zdaj so se spravili nad visoke uradnike, ker bi radi dobili zase to dobre službe, ali pa za njihovo ljubljeno, kateri so zvezani z njimi, ter trobitjo z njimi v isti rog; radi dali bi to dobre službe ljudom, kateri so odvisni od njih, in niso tako nepristranski, kakor

Männer nach bestem Wissen und Gewissn urtheilen, sondern daß sie partiell sind! Während diese Leute in den slowenischen Zeitungen Euch Weisbrauch streuen, schimpfen sie in ihren deutschen Zeitungen über Eueren ehrlichen Character, und wollen haben, daß man in gewissen Fällen dem untersteirischen Volk das Recht entziehen soll über seine angeklagten Mitbürger zu urtheilen! Es muß einem wirklich Bohn erassen, wenn man das schlechte Doppelspiel sieht und versteht, welches diese Leute spielen. Oder ist es nicht ein Schimpf, der uns Untersteirern zugesügt wird, wenn man uns Unrechthafigkeit vorwirft, damit auf diese Weise die Gerichtsbarkeit für uns nach Krain verlegt wird? Uns dauert namentlich jener Theil des krainischen Volkes, der sich von den Pervaken blindlings leiten läßt, und dem die Schuppen immer noch nicht von den Augen gefallen sind, wir achten und ehren das ganze krainische Volk aufrichtig, aber unsere Fremde im Krainerlande mögen selbst urtheilen; was würden sie wohl sagen, wenn einige dargelegene Leute auf einmal in der Welt herumschreien möchten, sie seien zur Ausübung der Rechte der Geschworenen nicht ehrlich genug, und die Steirer müssen über die Krainer zu Gericht sitzen? Die Bewohner Untersteiermarks sind nicht nur auf ihr schönes steirisches Heimathland so stolz, wie die Krainer und Rärntner auf's übrige, sondern sie haben wie jene auch Ehre im Leibe, und wir sprechen gewiß unsren besten Bauern aus der Seele, wenn wir in ihrem Namen das falsche Treiben mit Entrüstung zurückweisen. So wie die Pervaken das Ansehen der Geschworenen in Untersteiermark aus schlechten Absichten untergraben wollen, ebenso hegen sie besonders in ihren deutschgeschriebenen Zeitungen gegen unsere k. k. Behörden und jene k. k. Beamten, welche dem Treiben dieser Leute trodzen, daß ihnen dadurch für eine kurze Zeit vielleicht Nutzen geschaffen würde, mit Verachtung zu schauen. In den deutsch und slowenisch geschriebenen Pervakenblättern kann man fast Tag für Tag Verleumdungen über Beamte, Bezirks-, Schul- und Gemeindebehörden lesen; und die, die immer schreien, daß nur sie allein reichstreu und kaiserreu sind, sind es, die die Stellvertreter unseres Kaisers, seine Beamten in dem Ansehen, welches ihnen von jedem kaiserstreuen Staatsbürger gewollt werden muß, zu beeinträchtigen suchen. Wohin soll es aber mit Oesterreich kommen, wenn dem Volke die gebührende Achtung für die Behörden, der Respect vor der Regierung, das Vertrauen in die Beamten geraubt wird? Ob die Regierungsform nach unserem Wunsche ist oder nicht, sie muß als von Seiner Majestät dem Kaiser eingesetzt geachtet und respectirt werden, und mit ihr auch die Behörden und Beamten. Die Pervaken schmeicheln, hegen und verleumdern nie ohne Grund. Ihre Verleumdungen hoher Beamte gesten den Stellen, die sie für sich und ihre Günstlinge erjagen möchten, damit selbst die wichtigsten Posten bei uns mit Leuten besetzt würden, die mit ihnen verbunden sind, in dasselbe Bohn stoßen, mit Leuten, die nicht unparteiisch

je naše sedajno sodništvo. Pervakom bilo bi gotovo všeč, če bi imeli nar boljše, in nar važnejše službe po spodnjem Stajerskem, Koroškem in Krajskem njihovi pomočniki, kateri bi bili odvisni od pervakov v Ljubljani. V prihodnjem „narodnem domu“ v Ljubljani bila bi potem naša vlada! in gorje vsakemu, kateri bi ne delal pervakom po volji. Napravljali bi vsacemu nar hujše sitnosti, in nar večjo škodo. Mislite si pristranske sodnike, pristranske uradnike po davkarajah, pristranske uradnike pri okrajnih glavarstvih! kmet, mestjan, in vsi prebivalci morali bi tiho molčati, ziniti bi ne smel nikdo besedice, če ne bi se maščevali nad njim pervaki na ta ali oni način. Pred vlado pervakov se bomo na spodnjem Stajerskem že dobro vedili obvarovati, če bi to le tudi Kranjci storili; verli Korošci so že poslali Ljubljanske pervake „rakom žvižgat in ribam pet.“

Pisali smo danes zopet o ravnarji osrečevalcev naroda in o njihovih namenih. Sami veste da ta gotovo ni vaš prijatelj, kateri si išče sam sebi dobička, ktereга ravnarje vodi samo želja vladati d.uge. Kdor ravna zoper poštene namestnike cesarjeve, je sovražnik sedajnega dc.čavnega reda, ta ravno tako ni vaš prijatelj kakor tisti, kateri dela zoper vero in njene poštene služabnike duhovne, ker postavio in vero moramo čislati čez vse. Narod, kateri ne spoštuje ne vere ne postavio, gre v pogub. Toraj dajte Bogu, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjeva.

Germ ne podere drevesa.

Slovenska zemlja postala je pravo torišče, kjer se scer ne bojuje vojništvo sč sovragom; a bojuje se občinstvo leto in dan, da si pribriani pravice na domačinskih tleh, katere siloma ugrabljajo ljuti in derzni sovražniki javnega miru in poštenega sloveškega razvoja. Krasno novoletno jutro je serce razveselilo obraz narave, a zemljanom ni nič kaj dobrega naklonilo — in tudi nam ni posebne radosti naznanilo; kajti uverjeni smo bili itak, da imamo do popolne zmage še precej rabato stezo. Pa kako lepo in ugodno vreme pridne delavce le k marlivem delovanju spodbuja, tako nas naučujevajo že prvi dnevi v novem letu k previdnem, umnem in zmernem in mirnem postopanju proti neprijateljem našega blagonosnega podjetja, ki obeta obilen sad tam, kjer pod preperelcem utešnjem zdihuje in medli kmetovalce slovenskega rodu. — Ne mislite, da hočem s temi versticami koga dražiti, podpihovati, ali zaničevati, ne! — raskriti hočem le tiste temne rosnice, katere poz-

find, wie es unfer gegenwärtig functionirender Richterstand ist.

Das wäre ihnen freilich recht, wenn lauter Helfershelfer auf den einflussreichsten Posten in Untersteiermark, Krain und Kärnten sitzen möchten, die von den Pervaken in Laibach abhängen würden! Im künftigen „Nationaldom“ in Laibach wäre dann die eigentliche Regierung für uns! Und wehe dann jeden, der den dort herrschenden Pervaken nicht zu Willen wäre! Sie könnten jeden die größten Unannehmlichkeiten, den größten Schaden bereiten. Man denke sich nur einen parteiischen Richterstand, parteiische Steuerbeamte, parteiische Beamte der Bezirkshauptmannschaften! Der Bauer und Bürger und alle Bewohner müßten brav stille sein, sonst würde ihn auf der einen oder der anderen Seite die Rache der Pervaken treffen! Vor der Gefahr einer Pervakenherrschaft müssen und werden wir uns in Untersteiermark wenigstens zu bewahren wissen, mögen es unsere Freunde in Krain auch thun, die wackeren Kärntner thun es ohnehin!

So haben wir heute wieder einmal von dem Treiben der Volksbeglucker und ihren Zielen geschrieben. Ihr werdet es zugeben, daß der nicht Euer Freund sein kann, der nur nach Gewinn für sich strebt, und den eitle Herrschsucht in allen seinen Handlungen leitet.

Der gegen die Stellvertreter des Kaisers arbeitet, ist ein Feind der Ordnung im Staate, er ist ebensov wenig Euer Freund, als etwa jener, der gegen die Religion und ihre Hüter arbeitet, denn Gesez und Religion müssen die höchste Achtung genießen, das Volk, welches das eine und andere nicht achtet, geht und muß seinem Untergange entgegengehen. — Darum gebet Gott was Gottes und dem Kaiser was des Kaisers ist.

nati je potreba vsacemu, ki ljubi svoj obstanek, ki ljubi svoj stan. — Ker se zaničljivo rogoviljenje proti vsem dobrim tudi v prihodnem letu nadaljuje, hočemo okuženo in smrtonosno podravsko sapo s tem očistiti, da naravno povemo, kje je korenina, ki je razpihnila razpor med domačini, ki je uzrok, da nismo in tudi nesmemo biti jednaki mišli s ljudmi, katerih geslo se po žirnih slovenskih tleh trobi: uničiti prijateljako vez z bližnim vrilm sošedom — Nemcem — in postaviti nedosegljiv stolp, v kojem naj bi kraljevala gola sebičnost sč sestrico neumetnostjo. — Nesrečne peticije, ki so razplamtile mirno okolišče slovenskih posestnikov, so stolpvi uzrok, s katerimi so pervaški narodnjaki hoteli udreti v vladarsko dvorano, da bi si osvojlili kermilo srečno jadraječo barke — in tem nezrelim in kratkovidnim kapitanom naj bi se potem vklanjali tudi drugi skušeni in izvedeni narodi. A to ne gre! Temu vpreti se, bilo je naravno potrebno vsem, katerim je srečna bodočnost mile naše očetnjave resnobna misel. — Se ve da kriči ta drhal s prilizljivo besedico — „ravno-

pravnost* —; a to so le limance, iz katerih domovinski tiček brez izgube živ — pisanega perja ne uide; to je prosjaški jež, ki bi rad izgnal pravega lastnika iz priljubljenega ma stanovališča. — Ravnopravnost je uvedena v vseh uradih, kjer je neogibno potrebna — in ravnopravnost v šolah je dandanes vsepovsod v večji meri nego kdaj; Bog! — da bi le mladež srednjih in višjih šol se jezikoslovja le pridno poprijela; vsaj bodo potem lahko koristila državi in narodu — in to brez hudobnega prepira. — Če se pa v tem obziru stvar le enostransko — prvaško smatra, da bi se naj slovenščina v prvi verti učila, potem zagazimo daleč od pota napredajoče omike — in mladež iz te zmešane dobe govorila nam bude namesto hvaležnosti le prokletstvo na našo gomilo. — Za ljudstvo pa, ki hoče pogledati nekoliko po svetu, po življenji in viditi mnogo kaj, za tiste, ki si bodo morali kje drugod kruha služiti; verle naše sinove, katerim bude povelje stopiti v vojaški stan; za te domačine pa je ljudska šola, v kojoj naj bi se učenci v smislu obstoječih postavnih ukarov na podlagi materinščine urili v nemščini, brez katero ni mogoče napredka v nobenem stanu! — Te resnice preinačiti in ovrči vam — podravski junaki — vendar ni mogoče?! — Poznamo verle in občesploštovane Slovence, ki se pa ne bojijo kar naravnost povedati, da naš jezik ni še nikakor tako razvit, kakor bi bilo potreba. Ni jih sram očitno spoznati, kar jim ni in jim ne more biti na sramoto. — Kako bi mogel pameten človek zahtevati, da naj bude naš jezik tako razvit, kakor je — nemški? A vendar je tako! — Le berite sami „Gospodarjeve“ baharije; tam je črno na belem! — Toda na nespametne, hudobne ljudi pa nam se ni ozirati; njim ne bodedo nikoli zastopili, ker ne vejo, da je spoznanje slabosti prava stopinja do zboljšanja. — Kdor toraj tají uboštvo slovaškega jezika, ta nam razodeva — le povejmo naravnost — svoje lastno uboštvo! — Zategadelj pravicoljubni, odkritoser ni Slovenci blago mislijo, poprijeti se z živim vnetjem tistega, ki v nevednosti jako srečen stopa v potu svojega obraza za plugom, ki srečen poleg vsega svojega truda in terpljenja, svojih skrbí, slabih letin in težkih davkov molčec poslušati mora domačo prepire. S tem živeti nam je vroča želja — „ut prisca gens mortalís.“ —

Kmetški sin.

Program Solnograških kmetov.

Večkrat že smo omenili, kako važno je zedinjenje kmetov. Po vsih časih h bere se: Pomagajte si sami sebi! samo ne eden slovenski (boljše prvaški) list ne zine ne besede o napravi kmetških društev, in zakaj ne? Uzrok temu je očividn, nočejo, da bi kmetje premišljevali sami o svojem stanji, ker spoznali bi, da jim ni treba dvomljive pomoči prvaških širokoustnikov in bahačev, in

spoznali bi, da jim ti ljudje napravljajo le škodo, ne pa koristi. Če bi se zdramili naši kmetje, ter napravili kmetško društvo, bi se brigali sami za svoje potrebe, in bilo bi prvaškega veličanstva naglo konec. Tako igrali so pred kratkim v Celji kmetom pravo šaloigro (komedijo); v resnici razjeziti se mora vsak pošten človek, viditi, kako prederzno norijo ti ljudje kmete. Poslanca Štajerskih kmetških občin baron Gödel in doktor Vošnjak oba sedita v državnem zboru na desni strani. Ko so v svojem času glasovali o novem gruntnem davku, je glasoval baron Gödel proti povikšanji davkov kmetom, ktere zastopati mu je čast. Doktor Vošnjak pa mislil je drugače, glasoval je, naj se davki povikšajo Štajerskim kmetom. In hasnil ali koristil je s svojim glasovanjem Kranjski in Češki deželi. Privoščimo sicer posebno Kranjcem to srečo, pa vendar vnisimo, da do sedaj sedi gospod doktor Vošnjak v državnem zboru, da bi se potezal za prid Štajerskih kmetov, kteri so ga volili za svojega zastopnika, se pa v škodo Štajercem in v prid Kranjcem. Po tem takem misliti mora vsak razumen človek, da so spodnjo - Štajerski narodni voditelji povedali gospodu doktor Vošnjaku odkritosečno, kar mu gre. Nikakor ne! Živijo! Slava! Živijo! kričali so mu, in vsi nazoči kričali so za temi osrečniki naroda iz celega gerla. Pri tem zboru bilo je nekoliko kmetov nazočih, in ne bomo se motili, če pravimo, da so napravili to komedijo zarad kmetov. Kako so se vendar ti žlahtni narodovi prijatelji pozneje za herbiom poštenih kmetov posunehivali! Lejte kmetje! tako se godi z vami! Če bi imeli kmetško društvo, ktero bi samo skorbelo za kmete, takih komedij bi prvaki ne mogli z vami početi. Pa zadosti o tem, naznaniti vam hočemo danes program Solnograških kmetov, da bote vidili, za kaj skerljivo ti kmetje.

Desetega decembra 1882 zbrali so se Solnograški kmetje, ter zvolili komité (to je poštene možé, kteri imajo nalogo doveršiti, kako namenjeno reč), da bi se posvetoval o pravih in name-nih Solnograškega kmetškega društva, v ta komité voljeni so bili gospod Kirehmair urednik („Linzer Sonntagsblatt-a“) in dvanajst kmetov iz bližnjih občin mesta Solnograda.

Po dve uri terpečem pretresovanji in tehtanji sklenili so društvena pravila in sledeči program:

1. Solnograško kmetško društvo zastopa prid kmetov na Solnograškem, brez da bi bilo to v škodo drugim stanovom bodisi po mestih, ali po kmetih.
2. Solnograško kmetško društvo je popolnoma neodvisno, od kogar koli, toraj more v resnici delati v prid svojega stanu.
3. Solnograško kmetško društvo želi, da ostane državna vera, vera kerianska, prostost vere pa naj se obrani vsacemu.
4. Solnograško kmetijsko društvo ne more spoznati, da bi se bilo polajšalo po novi vojni postavi kmetom vojaštvo, in želi, da bi služili v

vojace vzeti mladenči, kateri se skažejo, da znajo dobro brati, pisati in računati namesto tri leta, samo dve leti pri stalni vojni, in da bi se mladenči četeroeroga roda ne klicali več v mirnih časih v rezervu.

5. Solnograško kmetako društvo opominja poslance skerbeti, da spolne vlada želje društva.

6. Solnograško kmetijsko društvo se derži sicer sedajne šolske postave, tirja pak, da bi se oprostili otroci po kmetih osmo leto od šolanja, in da bi se dala pravica šolskim nadzornikom po kmetih, oprostiti otroke revnih starišev od šolanja čez šest let in pol, če znajo dobro brati, pisati in računati.

7. Solnograško kmetako društvo se derži, da obstane šolski nazor v smislu sedajne šolske postave.

8. Solnograško kmetako društvo tirja, da se vpelje osebni dohodni davek in davek za borzo in gizdavost, da bi plačali tudi tisti nekoliko državi, kateri so bili dosedaj oziroma delavskega stanu davkov prosti.

9. Solnograško kmetako društvo želi, da bi se ne smelo prodajati kmetom zavoljo dolgov vsega premoženja, da se jim pustijo vsaj toliko, da niso pregnani iz svoje hiše.

10. Solnograško kmetako društvo tirja, da se popravi pravdarski red, da se pravde končajo hitreje in z manjšimi stroški, da bi se sodilo brezplačilno, da bi se pomanjšala nepotrebna pisarija, ktera kmetom mnogo stroškov dela, da bi se vpeljala razsodnijstva, da bi se pomanjšala plačila za koleke (stempeljne) posebno za gruntno premoženje, in bi se ustanovila tarifa advokatom,

11. Solnograško kmetako društvo tirja, da naj se spolnijo ostro poseljaka postavov od leta 1882 po celem Solnograškem izjemši glavnega mesta, da se pride malopridnosti in potepanji poslov okom.

12. Solnograško kmetako društvo tirja, da naj se naglo odpravi nevarnost za premoženje in vlašugarstvo po kmetih.

13. Solnograško kmetako društvo hoče, da naj se barantija od hiše do hiše zmanjša kolikor mogoče, da se ne škodujejo pošteni obrtniki in kupci.

14. Solnograško kmetako društvo želi, da smejo občine pri ženitvah ugovarjati, da bi se revščina vsaj nekoliko pomanjšala.

15. Solnograško kmetako društvo tirja, naj se bolje gleda, da se ne pokvari živež, in naj se tisti kaszujejo ostro, kateri kvarijo jedilne stvari.

16. Solnograško kmetako društvo tirja, da naj se porazumi Avstrija z Nemčijo o dachu, in da naj se varuje vrednost domače živine, žita, moke, mesa itd. proti Ameriki, Ruski in Rumunski, in da naj se napravi pogodba z Nemčijo o živinski kugi.

17. Solnograško kmetako društvo spozna, da je kmetovalcem za svoje obstanje potreba, da se pridobijo nižje tarife pri železnica.

18. Solnograško kmetako društvo tirja, naj se pomožijo poslanci kmetikih občin v deželni in v državni zbor, in vpeljanje direktnih volitev z skrivnim glasovanjem, tako da bi se volilo v vsakem okrajnem glavarstvu posebej.

19. Solnograško kmetako društvo misli, da se pomaga kmetom nar bolj, če se napravijo dobre šole, v katerih se goji dobro višja omika n. p. za učitelje.

20. Solnograško kmetako društvo zahteva, naj bi se voherniki in goljuži kaznovali ostreje, in naj se odpravi prevelika usmiljenost in vijdnost s hudodelniki. —

Prihodnje hočemo govoriti več o kmetikih društvih, danes povemo vam samo še to, da je na gornjem in srednjem Štajerskem več kmetikih društev; samo pravega moža treba je dobiti, da se v resnici potrudijo izvršiti to nalogo, in gotovo ne bo trud brez vpeha, in vse se lahko doseže. Veliko kmetov nam bi sicer reklo, to je vse prav lepo, kar sklepajo ti kmetje, ali ne dosežejo ničesar s tem. Na to moramo odgovoriti: Pervaki vzeli so vam že ves pogum, in poskusite in vidili bote, da vaša zahtevanja ne bodo zastoj, naše ministerstvo hoče in želi sreci in blagostanju vsem državljanom, zapeljano pa je po poslancih, kateri ne mislijo na prid svojih volilcev, kateri imajo vas druga namena, kakor koristiti tistim, kateri so jim dali čast, biti zastopniki celih občin. Če se pa vi zdramite in odkritoserčno poveste svoje želje, svoja zahtevanja, bo gotovo ministerstvo čestitalo izreke stoterih ja morda tisočerih kmetikih prebivalcev bolj, kakar besede enega samega, o katerem bo potem vidilo, da dela željami svojih volilcev naravnost nasproti.

Dopisi.

Ljubljana, 21. januarja 1883. Gotovo vas bo zanimalo slišati, nekoliko o ljudskem zboru, kateri je bil 26. grudnia pret. l. v gostilni gosp. Taučar-ja. Gospodje Železnikar, Škerbinec, Sturm, Kunc, Tuma in Regli, govorili so marsiktero dobro besedo o stanju malega obrtništva in rokodelstva. Na posled bile so sklenjene sledeče resolucije:

I.) Resolucija:

Ker po novi obrtniški noveli, katero je slav. državni zbor sprejel ali potrdil, nij nikakor vstreženo ljubljanskim, oziroma kranjskim malim obrtnikom in delavcem, sklene dne 26. decembra 1882 v Ljubljani zborujoči ljudski shod slavnemu državnemu zboru na Dunaji poroparčiti, naj se k sprejeti obrtniški postavi sledeči dostavek napravi:

I.) Slavna c. kr. vlada se odpove izdelavi različnih obrtniških del v javnih humanitarnih, učilnih, kaznilnih ali korekcijskih napravah, katere si je pridržala v cesarskem patentu od 20. decembra 1859. leta in katere se tudi ravno sprejeti obrtniški postavi ni odpovedala (oddelek V, črka 4).

2; Kaznjenci kakor tudi jetniki v posilnih delavnicah naj se uporabljajo le za taka dela, po katerih se lokalnemu meščanskemu obrtu škoda ne dela ni ne konkurira.

3). V povzigo obrtništva naj se napravijo samostalne, od kupčijskih popolno ločene obrtniške zbornice z močjo izpeljave sklepov svojih, katerih vsja inštanca naj boe ministerstvo; potem s pravico si voliti svojega poslanca v postavu dajavni državni zbor in tudi v deželni zbor.

2.) Resolucija:

Gledé moralínega in fizičnega propada roko-delcev, tovarniških delavcev in rudokopov naj se delavni čas na 10 ur dnevnega dela postavno upelje. Delo ob nedeljah in prazdnikih pa popolnoma odpravi.

Iz Savinske doline 1. januarja 1883. Naša Savinska dolina je zares lep kos zemlje. Ljubi Bog nam je dal tukaj krasno zemljo, in tisti kmetje, kateri jo obdelujejo pridno in razumno, dobijo od nje dovolji pridelkov. In hvala Bogu so naši kmetje britne in prebisane glave, kter hočejo iti naprej, kakor napeljava časi le redko se dobijo še taki, kter migajo z ramami, in pravijo: Moj ded in moj oče delala sta tako, in jaz ne bom delal drugače O ne! Ljudje znajo dobro, da nobena reč na svetu ne stoji pri miru, da hiti vse naprej, da so se naredile pri obdeljavanju pola, pri živinski reji, in pri gojnj sadnih drevih mnoge dobre poskušnje in skušnje, ktere napeljavajo kmetovalca ravnati vse drugače, kakor delal je njegov oče. Dokaz, da naši kmetje niso maloserčni in zabitih peti, je sajenje hmelja pri nas. Pred nekimi leti začeli so kmetje to rastlino saditi in gojiti pri nas, in dan-danes je prav malo kmetov tukaj, da bi ne bili posadili del svojega polja s hmeljem. Hmelj umno gojiti je gotovo boljše, kakor posejati celo polje z žitom, — menimo tu, da naj kmetje ne nasadijo preveč pola s hmeljem, ker če pride slaba letina, bi ne imeli živeti od česa, če si ne pridelajo tñdi žita in drugih za življenje potrebnih pridelkov. O tem ste Vi že enkrat gorovili v svojem listu. Kar mora veseliti vsacega, ki gleda na tukajšne razmere, je tudi napredek v živoreji in snaženje živine. Resnično veselje je iti na tukajšne živinske seime. Pred nekoliko let pignali so ljudje svoje krave, teleta in vole umazane na prodaj, večkrat visel je na ubogi živini dve leti star gnoj, ali morda že več. Tega pa že dolgo več ne vidimo, naši kmetje snajijo živino s strigeljem in kertačo, ker znano jim je, da je snažnost polovica življena. Tudi v konjski reji zapazimo velik napredek. Kako slabe konje so imeli naši kmetje poprej, in kako krasno imajo sedaj! Tako se godi vsacemu, ki ljubi napredek, to mu prinese blagoslov in denarja v hišo. Letošna letina je bila prav dobra, posebno veliko sadja smo imeli, in več stotin vozov šlo ga na Nemško, od kodar so ga prišli kupovat. Nova kupčija nam so zaklanje svinje. Prodajamo jih na Tirolsko in gorno Štajersko.

Šmarje, 21. januarja. Kakor je obče znano, je naš okraj eden nar bolj naseljenih v celi Avstriji, toraj je tudi naravno, da jo tam, kjer stanuje več kmetov na kupu pri enakih kmetijskih razmerah tudi več revežev med njimi, kakor tam kjer je malo ljudi, in si morejo pridobiti še iz zemlje svojega živeža, saj se ve, da menimo povsed enak prostor. Žalibog resnično je, da gre blagostanje kmetov pri nas in v Rogatekem okraji rakovo pot. Le malo kmetških hiš je nezadoženih. Večina naših kmetov prisiljeni so bili že več let denarja jemati na posodo na svoja posestva, prišli so večidel vohernikom v roke, in vedne slabe letine, malo slabega vina po goricah zaderževale so jih plačati obresti. Tako so se dolgovi množili, davkov bilo jo vedno več plačevati, in na ta način je jelo mnogo ljudi, kteri so videli, da bo z njihovim posestvom kmalu konec, pijančevati, da bi se znebili mučnih skerbi, in pekoče žalosti vsaj za nekoliko ur, drugi del kmetov začel pa se je pravdati; vedno slabše okolišine napravile so jih jezne in nezadovoljne, toraj so se začeli tožiti, ter so se zakopali vedno globokeje v dolgove, dokler so bili primorani prodati sledni del svojega posestva, od kterega so prodali že popred deloma njive in travnike. Pri takih razmerah ni se čuditi, če je nevarnost na kmetih vedno večja, če se množijo tatvine dan na dan. Žalostno sliko naših razmer smo tu Vam podali, da pa ostane nemo pri resnici, moramo tudi reči, da je še dober del naših kmetov na terdnih nogah; — pa ti si pomagajo lahko sami sebi, — mi moramo gledati na tiste, kteri nimajo nič, ali živijo po berakó, kterih otroci so zapuščeni, in ki nimajo denarja, da bi jih redno odgojili. Potegniti se moramo za tiste kmete, kteri nas sročujejo po potih in cestah našega okraja, z vpadlim obličjem, na kterim se že večidel bere lakota. Zemlja toraj mnogo prebivalcev našega okraja ni mogla rediti, če pomislime to, bomo pomagali prav malo ali pa čisto nič ubogim kajzarjem, če bi jim pridgovali, kako morajo gospodariti. Britkosti življenja so vžili že dovolj, in mi, ki živimo v boljših razmerah ne bomo jih „somoštrovali.“ Mislimo pa, da bi se najdla sredstva in pota, po kterih bi se moglo pomagati ubožanim seljakom našega okraja zopet na noge, in jih pripraviti vsaj do nekoliko premoženja. Po slabih in nerodovitnih krajih na Tirolskem in na Kranjskem, v prehodu naseljenih krajih na gornjo in spodnjo Avstrijskem, na Českem in Moravskem in po drugih deželah, kjer kmeta grunt ne more rediti, pomagaji si družine, cele vasi, ja cele občine, da delajo različne stvari, kteri nosijo na prodaj, in si prislužijo s tim toliko denarja, da morejo poštno človeško živeti. Taka dela se imeaujejo domača obertinja. Pridni in delavni Kranjci narejajo čevlje, slamnike, žrelbe, sita in sto drugih reči za svojo vsakdanjo potrebo, in njihova dela se pravažujejo stotine mil daleč po raznih deželah, ja grede večkrat čez morje v ptuje kraje. Korósci delajo puške in orožje vsake baše, različne lesene in železne

stvari. Čehi delajo špice i. t. d. Kar pa je povsod drugod mogoče, izvršiti moglo bi se tudi pri nas, — če bi le hoteli. Kmetске otroke izgojiti bi morali k domači obertniji. Napravile bi se iz prava pri nas v Šmarji in v Rogatcu obertnjske šole z dobrim učiteljem. Zvediti, ktere stvari bi se nar lotje delale ne bilo težko. Za danes naj bo s tem navsetom dovolj, govoriti čem pozneje več o tem, in veselilo me bo če se moj navset iz prava poterdí, in poznej, če se potegnemo krepko vsi Šmarčanje za to reč, tudi izvrši.

Gospodárske stvari!

(Delovanje konjerejcev meseca januarja.) Tisti posestniki žrebcev za pomnožiti pleme, kateri jih hočejo pripeljati k licenciranju, morajo naznaniti jih pri okrajnih glavarstvih, da se morejo zaznamiti komisijni kraji licenciranja. O obdeleževanju licenciranja veljajo postavbe, ktere imajo spolniti žrebci, ki dobijo državno podporo. Meseca januarja ne smete siliti k delu kobila, ktere so žrebne. Trebuh kobilni je ta čas tako širok, da se zadržguz napnejo preveč na trebuh, če vlačí kobila teška bremena, ali pa vozove; raje tepejo tako budo kobila na trebuh, da poškodujejo maternico in mlado žrebe v maternici, in kobila poveže večidel prerano. Pa če tudi kobila ne poveže prerano, ji je v tem času teško delo škodljivo, žrebe je že veliko in potrebuje mnogo hrane, da se mu kosti napravijo in mast, ktera mu je za življenje potrebna. Toraj potrebuje mladič celo hrano, ktero kobila žvija v brejem stanju, da se čvrsto zredi v maternem trebuhu. Meseca januarja je pa večidel hudi mraz, in kobila potrebuje veliko gorkote, ktero dobiva iz prave piče. Veliko hrane pa v tem stanju ne more zavrtiti, ker napolnjena maternica ne dopusti prostora, da bi se napolnil popolnoma lačni trebuh, če je kobila preveč sita, teši jo trebuh na persi, pljuča, jetra in serce, in obotavlja se delovanji teh del živinskoga trupla. To delovanje pa je potrebno vsaki živali, če silite toraj delati kobilo v tem stanju teška dela, pokvarite si kobilo, in dobite slaba žrebeta. — Breje kobile, ktere so že blizo časa ne smejo uprezati se nikoli v teške vozove 6 do 8 mescev pred porodom, vpreči se smejo v prav lahke vozove, nar boljše pa je, jih goniti na sprevod, da se malo iztečejo. Stanja za breje kobile pa se brez strokov napravijo, če posestnik breje kobile pusti stati na prostoru samo breje kobilo, kjer sta stala popred dva konja, in vsak konjereje mora gledati v tem mesecu, da se konjski hlev, kjer se morda breje kobile, vsak dan dobro prezrači, da se odpravijo iz hleva hudi in nezdravi spari. To pa se narlotje napravi, če se izračijo hlevi popolnoma v tem času, ko se peljajo kobile na sprevod in je hlev prazen, ali pa naj se stelja potrese nekoliko z gipsom, naj se napravijo tudi leseni zlebi čez streho, kateri prinašajo čisti in zdravi zrak, batí se pri tem ni treba mraza. Čistiti hleve s soperi halicilovimi in karbolovimi (en del

halicila ali karbola in deset delov vode), ktere so vlije na vročo opeko da se razopari je prav priporočati. Konjsko opravó čistiti, da hlapcu sicer dela, pa vesel bo, če bo vidil, kako lepo pleme se je porodilo, toraj pozor na hlapce.

P. Z.

(Deželni praznik v Gradecu.) Perve dni meseca junija praznoval se bo v Gradecu deželni praznik v spomin 600 letnega zedinjenja Štajerske z deželami Habsburške cesarske rodovine, kakor je sklenil deželni zbor v neki seji pretečenega leta. Pervega junija bo praznični zbor, in govoril bo pri tem zboru ud zgodovinskega društva. V gledišči bo posebna igra za ta praznik, na gradskem dvorišči bo senenada, in bo tudi „capfenstrah“ z vojaško godbo. Druzega junija, glavni dan praznikov, bo igrala vojaška godba „tagreville“, potem bo praznična Božja služba, kteri sledil bodo sprejem deputacij v gradu, odpor razstave emikozgodovinskih stvari v obertnjski dvorani (Industrie-halle) morebiti zvezno streljanje na deželnem strelišči. Upa se, da bo prišel tudi cesar obiskat ta praznik, če se to vresniči, se bo imenovan program nekoliko pre naredil.

(Oddaja gozdnih mladik in gozdnega semena.) Spomladi leta 1883 oddajale se bodo v državnih sadnih vrtih v Premstätten-u Celji, Bruck-u in Liesen-i ravno tako, kakor poprejšna leta mladike, da bi se nasadile po gozdih. Revnim posestnikom jih bodo dajali zastoj, brezplačno, če le dokažejo, da jih hočejo resnično posaditi. Tudi semena smrekovega, mesecnega in borovega dobijo z ravno takim pogojem zastoj. Bogatim gozdnim posestnikom prodajale se bodo mladike in semena za svoj kup, kakor dolgo jih kaj bo. Vprašanja po dotičnejh določbah, kako se bo oddaja godila, in oglasila, da se bo kupilo toliko ali toliko, morajo poslati se c. k. deželnemu gozdnemu nadzorniku (k. k. Landesforstinspektor) v Gradec ali pa gozdnim komisarjem (forstcommissar) v Maribor in Judovgrav (Judenburg) slednič do 15. februarja 1883. Naznani se še posebno, da se prošnjam za brezplačni prejem morajo določiti poterdila dotičnih občin, da je prosilec resnično brez premoženja. Razsodbe došlih oglasil izposlate se bodo do konca februarja 1883.

(Strašitine pomagá nič!) Kakor bemo po časnikih, napravilo je pritožbo 35 narveljavnejših obertnikov za špirit, in živinskih kupčevalcev pri Dunajskem občinskem zboru in magistratu proti načerti novega tertnega reda. V ti pritožbi pravijo, da se pritožijo večidel oni, ki dovaževajo toliko živine na Dunajski terg, kolikor je je na Dunaju potreba, ni jim prav, da bi se pa vpeljali obligatni tertni agenti in mesna blagajnica (kasa), to bi jih nadlegovalo in sega v privatne pravice. Toraj veliko kupčevalcev ne bo gonilo več živine na Dunajski terg. Tisti, ki so se podpisali to pritožbo, in doganjajo polovico živine na Dunajski terg, naredili so s tem strahljiv strelaj, in mislijo si, da

jim bo to pomagalo Bog ve koliko. Če se vpeljejo na Dunajski terg že darno zašlejene redne razmere, terdijo ti liferanti, bo to zadrževalo marsikoga do-ganjati živine na ta terg, tako terjenje pa je v res-nici smešno. Ti gospodje morajo pitati živino pod vsakim pogojem, da spravijo v prid žlempo in enake odpadke iz njihovih fabrik. Kaj pa bodo počeli s pitanimi voli, če jih ne bodo gonili na Dunajski terg? Morda jih bodo sami pojedli? Želimo jim dober tek, pa si bodo gotovo grozno želodec po-kvarili.

Razne stvari!

(Naš kronprinc) misli je potovati z gospo kronprincesinjo na Gerško. Visok gospod pa se je premislil drugače, opusti potovanje, ter misli podariti stroške, kolikor bi ga bilo stalo to potovanje, tistim, ki so bili poškodovani po povodnjih. Tisočera hvala se mu bo vedla za to dobro delo.

(C. k. deželobramba.) Kakor je znano imajo na Ogerskem že dolgo med deželobrambo (honved) konjike. Naša deželobramba obstoji do sedaj samo iz pešcev, deželobranski minister pa namerja vpeljati tudi pri nas deželobranske drago-narje, kateri so bili do sedaj samo na papirji.

(Solnograško kmetsko društvo) imelo bo pustni ponedelk prvi občni ali generalni zbor. Udje tega društva morejo postati vsi, kateri imajo gruntno posestvo, izjemši advokatov, zlaht-nikov, duhovnov in vradnikov.

(Na Laškem) se množi iredentsko kričanje proti Avstriji dan na dan. Pred kratkim v Firenco poklicani rekruti kričali so norcem enako po ulicah: Živio Oberdank! pogine naj Avstrija! Laške gos-podke so to vpitje dokončale s tem, da so dale zapreti tiste, kateri so naj bolj kričali.

(Od drevesa ubit.) Gruntarski sin France Hren iz Letuša bil je pri obdelovanji lesa v gozdu Kekorja od odžaganega drevesa vržen na tla, in na glavi tako močno ranjen, da je na mestu umrl.

(Krajna železnica iz Polčanj ali Ponkve na Rogatec.) Obertnijski minister dovolil je concessionarju Graške konjske železnice gospodu Bernardu Kollmanu, da sme začeti teh-nična predšla za krajno železnico iz Polčanj ali Ponkve čez Sauerbrunn na terg Rogatec za 6 mescev.

(K smerti obsojena.) V Ljubljani sta bila 22 let star kajžarsk sin Anton Bezlac in 36 let star gruntarsk sin Janez Pavčič obsojena k smerti na vislicah, ker sta umorila žendarja Janeza Lengarja.

(Naši žendarji.) Čuje se povsod le en glas o teh izvrstnih državnih služabnikih; povsod se častito spoznajo in pohvalijo njihova velkanska dela. Imajo tak red, tako poštenost, tako neu-trudljivost v se spolnjevanji svojih dolžnosti, da go-tovo na celem svetu pri takih napravah ne moremo dobiti boljših ljudi. Škoda, da se morajo truditi

malo preveč, ker so posamezne postaje promajhine in jih je tudi premalo.

(Na Češkem) je nacionalni prepričanje veliko hujske, kakor pri nas, kjer ga sicer močno umetno redijo. V Praškem predmestju „Weinberge“ je sklenil občinski zastop izvrstni učitelj nemške in česke, kateri otroke te občine izvrstno podučujejo s tem, da se jim da višja plača. Češki učitelji jezni, da se je dala čast tudi nemškim, pritožili so se o tem pri občinskem svetu (Gemeinderath)! Nislimo, da jim bo ta vendar povedal, kar jim gre!

(Iz Šentjurja n. S.) poroča se, da se je po svoji volji razrušilo društvo kronprinc Rudolfovo za sadjerejo, katero se je ustanovilo pred kratkim. Škoda!

(Kop.) Tesarja Matija Mlinarja napadel je Jaka Stalleger taberhar (dnevnik) na mostu proti „Gallenhojeh“ z namenom obropati ga, in mu je vzel vse njegov denar 3 gold. in 30 krajcarjev.

(Krajna železnica med Spielfeldom in Radgono.) Ker napenjajo Ogrji vse svoje moči napraviti sekundarno železnico od Gyanafalve (Jennersdorf) do Oelsnitz-e že tekoče leto, in bi ta železnica Štajerskim kmetovalcem po krajih Rad-gona in Murek škodovala, da bi se ne mogli več meriti z sosednimi Ogerskimi kmetovalci, zahtevajo Štajerci, da bi se že trasirana krajna železnica med Spielfeldom in Radgono ročno napravila. Južno železnico so prosili pred kratkim povedati, kako misli podpirati te želje. Sklenili so nadalje poslati prošnje za to železnico Štajerskemu deželnemu od-boru in deželnemu železničnemu komiteju, ki ravno zboruje. S posestniki, po katerih posestvih mora železnica iti, začeli so se že pogovarjati o prodaji posestev.

(Avstrijsanski poslanec v Parizu) graf Wimpfen usmertel se je samega sebe. Pravijo, da ni bil pri zdravi pameti.

(Novi živinovozdravnik.) Za c. k. okrajno glavarstvo Slovegradec imenovan je bil živinski zdravnik diplomirani Janez Munda v Slove-nogradcu.

(V doljnem Dravburgu) bili voljeni so gospod Franc Schrötter župan, P. Zweimüller in B. Bernardi občinska sodnika.

(Učitelji v Gradecu) napravili bodo letošni predpust „učiteljski večer.“ Čisti donesek tega večera dal se bo v blag namen. Nekteri gospodje učitelji bodo imeli govore, potem bo se pelo, in konča se večer s plesom.

(Za poravnanje reke Mure) od Gradeca do Ogerske meje naj bi dala deržava od leta 1883 do 1894 vsako leto 23.100 goldinarjev. Tako se želi, če pa bodo dovolili Čehi nam Štajer-cem ta denar, je drugo vprašanje.

(Grozni požar.) V mestu severne Amerike z imenom Milwaukee je pogorela orjaško velika gostilna (hotel) Sto šest in osemdeset ljudi je zgorelo. Najemniki te gostilne sumijo, da je zažgal, toraj so ga že zaperli.

(Ustreljen) bil ji pred kratkim v Pragi nek zapert zavoljo nevbogljivosti. Ustavil se je namreč k oknu svoje izbiče, zasramoval je stražnega vojaka, kateri ga je opominjal, naj bo miren. Na to pa je plaval na vojaka, kateri razserjen pomeri nanj, in ga ustrelil.

(V Avstraliji) delajo železnico, ktera bo šla od enega konca do drugega tega dela sveta. Železnica bo dolga 1000 angleških mil.

(Velik požar.) V mestu Berdčiv na Ruskem naredili so lesen circus, kjer so igrali umetni jezdiči. Pred nekimi 14 dnevi pa je nastal tam velik požar, celo leseno poslopje je do tal pogorelo, in zgorelo je 300 ljudi, Ruska nerodnost je obnje znana tudi tukaj so vrata za silo zabili z žrebli. V resnici grozoviti!

(Jezuitska cerkev v Lvovu) (Lemberg) bila je pred kratkim zaperta, brez da bi se bilo to popred naznanilo. Čudne reči so se toraj razširjale o tem, rekli so, da je bil v zakristiji neko umorjen, in se mora za to cerkev vnovič blagosloviti. Čez nekoliko dni pa so jo zopet odperli.

(Nove davkarske postav.) Finančni mjinster predložil je državnemu zboru nove davkarske postav, da bi jih poterdil, ktere bi državi zopet nekoliko milijonov donšale. Ker te postav male obertatke, in tiste kmete, kteri delajo doma različne dela, posebno teško zadenejo, vpirajo se nemško liberalni poslanci poterditvi teh postav. Poslanci kmetov na spodnjem Stajerskem in Kranjskem še niso povedali, kako mislijo tem, ker tudi Čehi do sedaj še niso govorili; prvi poslanci pa imajo le redko svoje mnenje. Davkarska predloga, ktera bo postava, če se poterdi v državnem zboru, pa ima to dobro, da bodo prisiljeni tudi veliki kapitalisti odpreti svoje svoje mošnje, in plačati od svojega bogastva davke, kteri so v razmeri z drugimi še vedno premali. Koroški poslanci trudijo se pridobiti svoji po povodnjih tako grozno poškovavni deželi državne pomoči. Mislimo pa, da je trud zastonj, ker Čehi potrebujejo državni denar za kaj drugega.

(Francози so bili in bodo nemirno in nezadovoljno ljudstvo.) Imeli so že iz različnih rodov kralje in cesarje na prestolu, pa so jih odstavili. Sedaj imajo že tretjikrat „republiko“ to je samovlado ljudstveno brez kralja ali cesarja. Narod voli si kakor pri nas poslance, kteri si potem volijo postavodajalni zbor in predsednika, naj višjo oblast na Francoskem. Sedaj pa to nekim zopet ni prav. Po smerti Gambettovi bočejo nekteri zopet kralja, drugi pa cesarja iz Napoleonove rodovine, toraj grozi Francoski državi zopet nemir. Sreča Francoski državi je, da večidel državljanov hoče imeti mir. Dvomiti pa ni, da bo prej ali pozneje tam grozna zmešnjava.

(Stanje na Turškem) je dan na dan slabeje. Nedavno razperlo se je nekoliko stotin vojakov blizu Sultanove palače zavoljo nekoliko zaverženih ženak, in jeli so se pretepati, tako da je ob-

ležalo več mertvih vojakov na mestu. Cel spolk (regiment) moral je priti, da je končal tepef. Iz tega se vidi, kako spoštujejo turški vojaci svojega naj višjega gospoda Sultana. Govori se tudi, da so poskušali že večkrat Sultana umoriti.

(Dela zapertih.) Kakor je znano vsacemu primorani so vsi jetniki, kteri so zaperti več let, naučiti se kakega rokodelstva. Eden se nauči čevljarstva, drugi mizarije, tretji tkanja itd. Očividno je tudi, da morajo delati ti kaznovani veliko bolj kup, kakor drugi rokodelci, toraj škodujejo poštenim rokodelcem in mojstrom po mestih in na kmetih. Par dobrih in lepih čevljev velja pri poštenem čevljarju 6 goldinarjev, in ne more jih dati boljji kup, če ne pride v nič, v zapornici pa se debijo za 4 goldinarje. Da bi se to odpravilo, nasvetoval je nemški poslanec Lienbacher vladi, da bi se po kaznovalnicah delale samo take reči, ktere so za reveže, ali pa za deržavo, da bi se ne škodovalo rokodelcem. Tudi Stajerski poslanec Heilsberg se je za to reč dobro potegnil.

(Grozna nesreča.) Kakor je znano nar več tistih Nemcev, kteri hočejo zapustiti Evropo, in si iskati nove domovine uni kraj morja v novem svetu, odjadra iz Hamburga ali Bremen-a. Pred kratkim se je odpeljala nemška barka „Cimbria“ proii Ameriki v kteri bilo je čez 400 ljudi. Mod potom raenkrat nastala je nenavadno gosta megla, toraj je zapovedal kapitan ladije prav previdno in počasno voditi jo. Kmalu pa so zapazili na nemški barki, drugo ktera je jadrala z nar večjo naglostjo in močjo ravno proti nemški. Nemški kapitan je zspovedal mahoma ustaviti barko pa prepozno je, jadrala proti njim trešila je v nemško ladijo s tako močjo, da so se ji razrušili tramovi, in je bilo morje v curkih v nesrečno barko. Bila je ta Angleška barka „Sultan“, kakor se je zvedlo pozneje. Kako grozno moralo je to biti, po noči, pri gosti megli v sredi širokega morja 486 ljudi na barki, ktera se mora potopiti vsaki čas! Kapitan častniki (oficirji) in mornarji na nemški ladiji ravnali so vsi prav pogumno, nobeden pri grozni nesreči ni zgubil glave in pogmna, prizadevali so se rešiti, kar je bilo mogoče. Zalibog, da rešilni čolni niso mogli sprejeti vseh potnikov, ker barka je tonila strašno naglo, v desetih minutah vtonilo je vse v morje. Častniki pometalii so že popred vse v morje, kar je bilo lesenega na barki, klopi, in vse kar so mogli odtergati, da bi se nesrečneži, kteri so se potopili z barko, vsaj nekoliko časa mogli držati nad vodo, ker mislili so za gotovo, da bo angleška barka vse mogoče skušala, rešiti vsaj toliko ljudi, kolikor bi bilo še mogoče. Pa grozno so se prerajali! Angleška barka jadrala je naprej, kakor bi se ne bilo zgodilo nič, pustivši nesrečneže grozni osodi. Ker so bili rešilni čolni preveč napolnjeni, vtonila je večina popotnikov. Zadnji, ki je zapustil barko bil je kapitan, pogreznil se je v morje. Pri življenji ostali prišli so deloma v Hamburg, pa so ubogi vsi bolni prestane groze. Šest bark jadralo je na

mesto nesreče, koliko ljudi so še rešili, do sedaj ni znano, pa najvišje drevo gledalo je še iz vode in dobili so čez deset ur viseti nekoliko nesrečnejšev po verih, in rešili so jih iz groznega stanja. Proti kapitanu angleške barke se je že ustanovila preiskava.

(Stara vranca.) Blizu Markircha (pri Mählhausen-u v Elzaciji) vidil pred nekoliko dnevi nek kmet vrano, ktera je imela na vrata nekaj privezanega, česar kmet ni mogel razločiti. Rudoveden, kaj bi bilo to, kar nosi vrana na vratu, hiti po puško, pomeri na vrano; puška počni in vrana pade mertva na tla. Ko je pogledal, kaj ima vrana na vratu, vidil je da je bila skupaj z vira plehovina, v kateri je bil denar s podobo Napoleona prvega, in papirček, na katerem so bile zapisane te-le besede: Živo vjel sem to vrano, živo zopet jo spustim, naj bi živela še dolgo časa! Frankobrod n. M. leta 1814. Schertle podobar Hochstrasse Nr. 61. Zopet novi dokaz, kako dolgo vrane živijo.

(Koliko zasluži gostilničar pri pivu (biru). V restavraciji na nekem kolodvoru zahteval je popotnik masec piva. Dobil pa je tako slabega, da ga ni mogel piti in steklenica je bila neravnadno mala. Koliko velja pivo? praša gostilničarja. Dvajset krajcarjev, mu odgovori. Koliko pa zaslužite pri steklu piva? vpraša nadalje popotnik. Dvajset krajcarjev mu zopet ongovori. Kako je to mogoče? ga vpraša. Prav lahko pravi gostilničar; za pet krajcerjev pivo našpricam, za pet krajcerjev je masec manjši, kakor drugod, pet krajcerjev debička mi da pivovar od vsacega maseca, in za pet krajcerjev piva mi pusti vsak pivec nespitega. — Tako mora vsak gostilničar na železnici obogateti. (Vganjke.) Kteri rokodelc je nar počasnej? Odgovor: Vervar, ker vse dolgo dela. Kdo se meša v vse? Odgovor: Dimnikar (raufenkerer), ker on praska to, kar ga ne serpi.

Smešnica.

Kmet toži svojega soseda zaradi razžaljenja časti. Ko stojita pred sodnikom vpraša sodnik tožnega: Povejte mi vendar prav po resnici, kje ste se pa vi naučili tako „šinfati“? Kmet misleč, da mu bo zmanjšal sodnik kazen, če pove golo resnico, odgovori: Samo eno leto sem čital pervaske časopise, in v tem času se nisem naučil drugega iz njih kakor „šinfati.“ No prav me veseli, da ste govorili resnico, pravi mu sodnik, pa vendar moram vas obsoditi po postavi šest dni v zapor, če hočete morete rekurirati. Tega pa že ne bom storil, mu odverne kmet, ker vem, da bi mi nič ne pomagalo; ali to pa rečem, da celo svoje življenje ne bom več iskal poduka v pervaskem mačku, naročil si bom rajše „Kmetakega prijatelja“ ali „Celjskega lisjaka“ kakor ga pervaki imenujejo.

Loterijske številke:

V Trstu: 6, 85, 42, 66, 59.

V Linci: 35, 18, 56, 21, 49.

Zahnleidenden zur Nachricht.

Das dentistische Etablissement des

Dr. J. Hoisel, pract. Arztes in Cilli,

bleibt in dieser Saison nur mehr bis zu Beginn des Monats April in Thätigkeit. In demselben werden alle zahnärztlichen Operationen vorgenommen und zahntechnische Arbeiten jeder Art ausgeführt. 20—

Mertvaške truge

po ceni od enega do 30 gold.

so dobijo vsaki čas pri

VIKTORU NASKO,
gosposke ulice št. 16.

Gnojni gips

(višnjejev).

ki ima 97% kristaliziranega švapljenokislega apna, ki je za polja, ktermo apna manjka prav dober, in za detelo, za travnike, za hleve nastilati in posipati gnoj, tudi ga je dobro mešati med gnojnico, ta gips prav po ceni prodaja

Betriebsleitung des Vorderbrühler Gyps-Bergbaues
Post: Müdling, Südbahn.

Naj boljše zdravilo za govedino živino, kadar jo nopenja,

prodaja in pošilja okrajni živinski zdravnik **J. Schlaechter iz Kufsteina** na Tirolskem. Samo ena steklenica, ki ne velja več ko 60 kr., zadostuje za večkrat; in se zdravilo da ohraniti več let.

Naznanilo.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemnega zavarovalnega društva proti požaru (Wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalt) v Gradecu naznanja vsem deležnikom p. i., da so se začeli plačevati društveni doneski za leto 1883 s prvim januarjem letošnjega leta, in se prejemajo ti doneski vsaki čas pri ravnateljski blagajnici (kasi) v lastni hiši št. 18/20 Sackstrasse v Gradecu, in pri vsih distriktnih (okrajnih) komisarijatih.

Naznani se nadalje društvenim udom p. i., kateri bili so zavarovali prvih devet mesecev leta 1881 svoja poslopja pri tem društvu, in so ostali zavarovani brez prenehanja pri društvu, oziroma so zavarovani še za leto 1883, da je predlagal oskerbniški svet (Verwaltungsrath) v občnem shodu 20. junija 1882, poverniti pet procentov previška leta 1882 pridobljenega pri zavarovanih poslopih deležnikom nazaj, da se je v občnem shodu ta predlog odobril, in plačajo toraj imenovani deležniki za letos pet procentov (pet od sto) manj.

GRADEC meseca januarja 1883.

Ravnateljstvo
vzajemnega zavarovalnega društva proti
požaru v Gradecu.

Za ponatis se ne plačuje nič.

Jan. Rakusch v Celji

gosposke ulice, prodaja

500 pol lepega konceptnega papirja po
1 fl. 40 kr.

500 pol uradnega (kancelijskega) papirja
2 fl. 40 kr.

100 pol načertanega papirja za pisma
30 kr.

100 ovitekov (couvert) za pisma 24 kr.

1 škatljica 144 dobrih jaklenih peres
35 kr.

in vse druge pisarne protrebnosti
prodaja po tako niskej ceni le
Janez Rakusch v Celji.

Svinjskih ščetin

kupuje v vsaki množini, in jih
plačuje nar dražje

JANEZ SAGER v CELJI

poštne ulice št. 96.

Stebre brzojava

kolikor jih kdo ima kupuje

J. Sima v Celji.

Dražba konj.

Z dovoljenjem Terbovlske občinske uradnije prodalo bo Terbovlsko promogarsko društvo

1. februarja

t. l. ob devetih dopoldne pred družbeno gostilno (restavracijo) 16 vpreženih konj, katerih društvo sedaj ne potrebuje, po javnem dražbanji za gotovi denar.

K temu dražbanji vabijo se pri-
ljudno mnogi deležniki. Železniški vlaki so prav pripravi, ker pride lokalni vlak iz Celja in mešani vlak iz Tersta in Ljubljane ob pol osmih zjutraj v Terbovlje.

Važno za gospodinje!

Ne mislite, da boljše

KAVO

in boljše kup dobite, če jo okaravnost od velikih zalog to je iz Hamburga ali Tersta kupite, kot pri nas.

Mi dva prodajava **kavo** kilo po goldinarji in višje; Kilo za goldinar in 20 kr. prodajava **prav dobro in lepo diščo**. Tudi

čaj (Thee)

prodajava po stari ceni od 5 goldinarjev in višje, akoravno je davk večji. 5 kilo in več skupaj po pošti pošiljava še cenejši.

Walland in Pellé,
v Celju,

na velkem trgu in v poštni ulici.